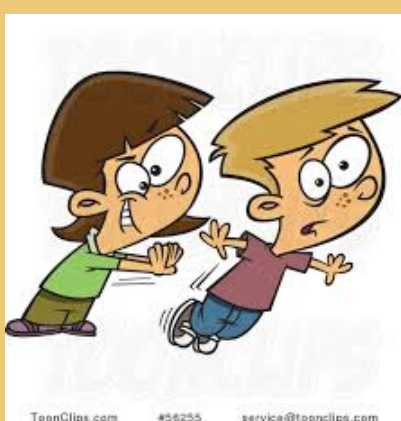

VAROVNÉ PRÍZNAKY ŠIKANOVANIA U DIEŤAŤA:

DIEŤA JE OSAMOTENÉ, S NIKÝM SA NEBAVÍ, NEMÁ KAMARÁTOV, JE SMUTNÉ, ZARAZENÉ, DEPRESÍVNE, NEHOVORÍ O TOM, ČO SA ROBÍ V ŠKOLE, JE MLČANLIVÉ, PASÍVNE, APATICKÉ, NIČ HO NEBAVÍ, POVÄČŠINE JE DOMA...

ALEBO JE NAOPAK AGRESÍVNE, NEKLUDNÉ, NEUSTÁLE SA S VAMI HÁDA, ODMIETA SA VÁM ZVERIŤ, ŽIADA VÁS O PENIAZE ČI "STRÁCA" SVOJE VECI, ZAČÍNA BRAŤ NIEKTORÉ CENNÉ VECI Z DOMU, ZAČNE SA POMOČOVAŤ...

NECHODÍ NA TELOCVIK, ZOSTÁVA V TRIEDE, MÁ NEOSPRAVEDLIVENÉ ABSENCIE, ZHORŠÍ SA MU NÁHLE PROSPECH, JE NESÚSTREDENÉ, BEZ ZÁUJMU, PRED PRÍCHODOM DO ŠKOLY HO BOLÍ HLAVA, BRUCHO, ČASTO NAVŠTEVUJE LEKÁRA, ODKLADÁ ODCHOD DO ŠKOLY...

STRÁCA CHUŤ K JEDLU, MÔŽTE NA ŇOM POZOROVAŤ STRACH AKOBY BEZ OČIVIDNEJ PRÍČINY, DEPRESÍVNE ČI NEUROTICKÉ PREJAVY, MÁ NEKLUDNÝ SPÁNOK, JE PRECITLIVELÉ, ÚZKOSTNÉ, MÁ ZNÍŽENÉ SEBAHODNOTENIE A JE NEISTÉ, VINÍ SA ZA SVOJE PROBLÉMY, CÍTI SA OSAMELÉ, BEZMOCNÉ...

NEMÁ KAMARÁTOV ALEBO SA IM VYHÝBA, JEHO NÁLADA ČASTO KOLÍŠE, JE KONFLIKTNÉ, ŠIKANUJE INÉ DETI, SÚRODENCOV, JE TAJNOSTKÁRSKE, ODMIETA POVEDAŤ, ČO SA MU STALO, UVÁDZA NEPRAVDEPODOBNÉ VYSVETLENIA SVOJHO SPRÁVANIA SA

ČASTO PRICHÁDZA DO TRIEDY AŽ S UČITEĽOM, CEZ PRESTÁVKU SA POHYBUJE PRI KABINETE UČITEĽOV, OSTATNÍ HOVORIA O ŇOM VTIPY A ROBIA SI ŽARTÍKY, TRIEDA SA SMEJE Z JEHO NEÚSPECHU PRED TABUĽOU, ŽIACI HO PONIŽUJÚ A IRONIZUJÚ, DIEŤA PRICHÁDZA DOMOV OKĽUKAMI, HLADNÉ, NEVIE VYSVETLIŤ MODRINY, NARAZENÚ KOSŤ, POPÁLENINY, UBLIŽUJE SI, VYHRÁŽA SA SAMOVRAŽDOU...

V ŠKOLE SI DAJME POZOR NA TIETO REAKCIE:

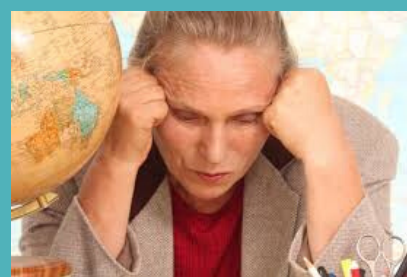
CHAOS A ÚNIK - UČITEĽ JE DUŠEVNE OTRASENÝ TÝM, ČO SA V TRIEDE DEJE. UTEČIE Z TRIEDY S KRIKOM: „ČO SA TO TU DEJE!“. OBEŤ VŠAK ZOSTÁVA S AGRESORMI SAMA A TÍ MAJÚ DOSTATOK ČASU NA TO, ABY OBEŤ PRINÚTILI KLAMAŤ O TOM, ČO SA V TRIEDE DEJE/STALO.

REGRESIA - PEDAGÓG ABSOLÚTNE NEVIE, ČO MÁ ROBIŤ, PÔSOBÍ NEISTO AŽ PASÍVNE, NEANGAŽUJE SA V SITUÁCII A ŽIADA / VOLÁ O POMOC SILNEJŠIEHO A SKÚSENEJŠIEHO PEDAGÓGA.

POPIERANIE - PEDAGÓG ŽIJE V PREDSTAVE, ŽE JEHO TRIEDE URČITE NEMOHLO DÔJSŤ K ŠIKANOVANIU. AK JE ALE NÁHODOU OČITÝM SVEDKOM PATOLOGICKÉHO SPRÁVANIA V TRIEDE, ZVYKNE REAGOVAŤ NEVHODNE: „KEĎ SI TO MEDZI SEBOU VYRIEŠITE, ZAVOLAJTE MA.“ AGRESORI MAJÚ AJ V TOMTO PRÍPADE DOSTATOK ČASU NA TO, ABY "SPRACOVALI" OBEŤ, ČO SA TÝKA JEJ VÝPOVEDE.

BAGATELIZÁCIA - ZĽAHČOVANIE CELEJ SITUÁCIE SLOVAMI: „PRESTAŇTE SA HANDRKOVAŤ! MUSÍME POKRAČOVAŤ V UČIVE.“ TIETO TYPY UČITEĽOV ZVYKNÚ TAKTIEŽ HOVORIŤ, ŽE PODOBNÉ VECI SA NA ŠKOLE DIALI AJ ZA ICH ČIAS, NIKTO SA TÝM VIAC NEZAOBERAL A POD.

OBVIŇOVANIE OBETE - UČITEĽ SÁM PRENESIE NA OBEŤ VINU, TEDA ŽE OBEŤ JE SAMA ZODPOVEDNÁ NA TO, ŽE JEJ BOLO UBLÍŽENÉ. „KEBY SI ICH NEPROVOKOVAL, NEROBILI BY TI ZLE.“ V TOMTO PRÍPADE UČITEĽOVI UNIKÁ FAKT PREVAHY SILNEJŠEJ PARTIE SPOLUŽIAKOV NAD ICH SLABŠÍM „KAMARÁTOM“

ŠKOLA BY NEMALA USTUPOVAŤ TLAKU RODIČOV, PREZRADIŤ ZDROJA INFORMÁCIÍ (SVEDKOV) A NAKONIEC VNÍMAŤ MOŽNOSŤ PRELOŽENIA OBETE NA INÚ ŠKOLU AKO SPRÁVNE A JEDINÉ MOŽNÉ RIEŠENIE.

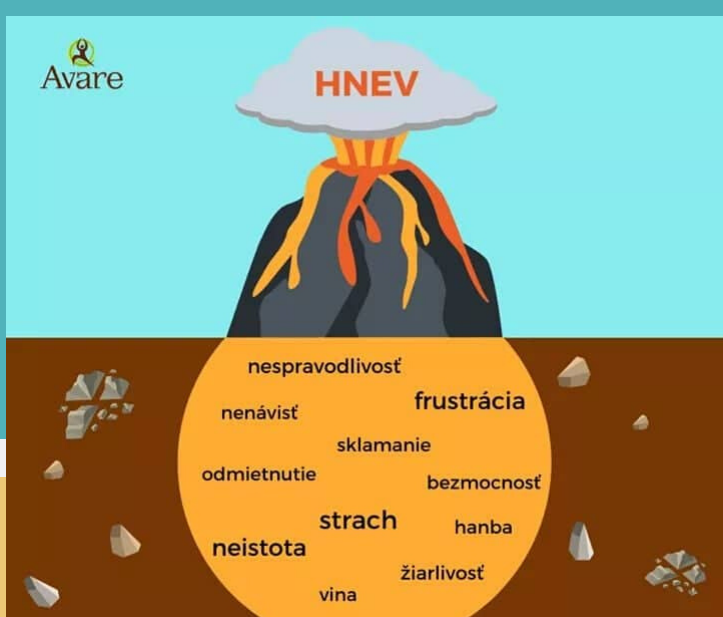
V ŠKOLE SI DAJME POZOR NA TIETO REAKCIE:

EGOCENTRICKÉ UBLÍŽENIE - PEDAGÓG LUTUJE SÁM SEBA, ZAČÍNA „HRAŤ DEŤOM NA CITY“: „SOM Z VÁS TAK NEŠŤASTNÝ! ČO SA TO TU DEJE.. TOTO SOM SI TEDA NEZASLÚŽIL PO TOM VŠETKOM, ČO SOM PRE VÁS UROBIL...“ UČITEĽ DÁVA TAKTO ŽIAKOM NAJAVO, ŽE JE SLABŠÍ A ZRANITELNÝ A NEDOKÁŽE SI S PROBLÉMOM ŠIKANY PORADIŤ. TÝMTO SPÔSOBOM SA MÔŽE I SÁM UČITEĽ STAŤ OBEŤOU...

AUTORITATÍVNY A SUVERÉNNY POSTOJ - TENTO POSTOJ VOČI ŠIKANE JE POUŽÍVANÝ HLAVNE UČITEĽMI - MUŽMI, KEDY VLASTNE DOCHÁDZA K PREZENTOVANIU VLASTNEJ SILY A MOCI: „ČO SA TO TU DEJE, JA VÁM DÁM ROBIŤ SI ZLE! VYVODÍM Z TOHO DÔSLEDKY, TO SI BUĎTE ISTÍ!“ A POPRITOM SA NA SAMOTNÉ RIEŠENIE ŠIKANY POZABÚDA...

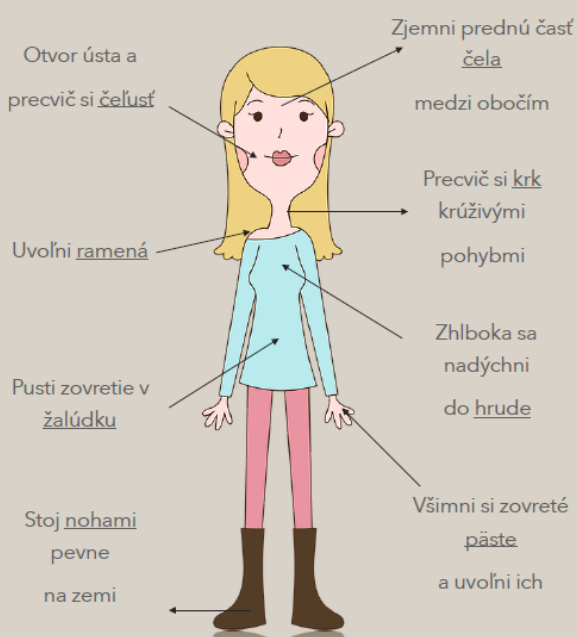
AGRESIA - TOTO JE ASI JEDEN Z NAJHORŠÍCH MOŽNÝCH PREJAVOV A SPÔSOBOV REAGOVANIA NA ŠIKANU. UČITEĽ SA NEUDRŽÍ A FYZICKY POTRESTÁ ŽIAKA ZA JEHO SPRÁVANIE. UČITEĽ VIE, ŽE ZAREAGOVAL IMPULZÍVNE, AVŠAK DIEŤA, NA KTORÉ ZAÚTOČIL, UŽ STIHNE VŠETKO POROZPRÁVAŤ SVOJIM RODIČOM. TAKTO AGRESOR VLASTNE ZÍSKAVA POCIT VÍTAZSTVA NAD CELOU SITUÁCIOU A ŠIKANUJE ĎALEJ. OBEŤOU SA TOTIŽ STAL SÁM UČITEĽ A PÔVODNÁ SITUÁCIA JE ZABUDNUTÁ.

POZOR NA RIEŠENIE SITUÁCIE SPOLOČNE S OBEŤOU I AGRESOROM, HROMADNÉ KONFRONTOVANIE ICH VÝPOVEDÍ, PRÍP. POZVANIE RODIČOV OBETE AJ AGRESORA NA SPOLOČNÉ ROKOVANIEŠ

"Horúce miesta" ÚZKOSTI

Sleduj svoje napäté telo

Prvé príznaky depresie

AKO SPRÁVNE POSTUPOVAŤ?

NAJPRV SKÚSTE ZVLÁDNUŤ PRVOTNÝ ŠOK A UVEDOMTE SI, ŽE DIEŤA POTREBUJE VAŠU POMOC. V PRVOM RADE VLOŽTE ENERGIU DO PODPORY DIEŤAĽA A POSKYTNITE MU MAXIMÁLNU OPORU. NAUČTE HO EFEKTÍVNYM REAKCIÁM ZVLÁDANIA PREKÁŽOK.

NAVŠTÍVTE RIADITEĽA ŠKOLY, TRIEDNEHO UČITEĽA, VÝCHOVNÉHO PORADCU ČI ŠKOLSKÉHO PSYCHOLÓGA A DOHODNITE SA S NIMI NA VYHLADANÍ ODBORNÍKA, KTORÝ BY SO ŠKOLOU SPOLUPRACOVAL. PRI NEZABEZPEČENÍ NÁPRAVY MÁ RODIČ PRÁVO MAŤ ZABEZPEČENÚ PRÁVNU OCHRANU DIEŤAĽA, MÔŽE PODAŤ SŤAŽNOSŤ NA INŠPEKCIU Z DÔVODU NEDODRŽIAVANIA ZÁKLADNÝCH PRÁV DIEŤAĽA. MÔŽE ZAVOLAŤ LINKU DÔVERY, NAVŠTÍVIŤ CPPPAP V OKRESE.

NAVŠTÍVIŤ RODIČOV AGRESORA A POKÚSIŤ SA S NIMI DOHODNÚŤ NA NÁPRAVE SITUÁCIE. ZABEZPEČIŤ OCHRANU DIEŤAĽA NA CESTE DO ŠKOLY A ZO ŠKOLY. UPOZORNITE, ALE NEOBVIŇUJTE, PRETOŽE MÔŽE BYŤ OBVIŇOVANÉ AJ VAŠE DIEŤA.

PODAŤ TRESTNÉ OZNÁMENIE NA AGRESOROV NA POLÍCIU. PODAŤ TRESTNÉ OZNÁMENIE NA ŠKOLU, KTORÁ MÁ ZABEZPEČIŤ BEZPEČNOSŤ KAŽDÉHO ŽIAKA / DIEŤAĽA.

PRÁCA PSYCHOLÓGA S TRIEDNYM KOLEKTÍVOM - V ÚVODE ZREALIZOVAŤ SOCIOMETRICKÉ VYŠETRENIE CELEJ SKUPINY A VŠETKÝCH ŽIAKOV V NEJ, ZISTIŤ ICH SOCIÁLNE VZŤAHY, SOCIÁLNE STATUSY, SOCIÁLNE ROLE A ZÁROVEŇ ZISTIŤ POSTOJOV ŽIAKOV K ŠIKANOVANIU. NÁSLEDNE SA ZABEZPEČUJE ZMENA TÝCHTO POSTOJOV VYUŽITÍM DLHODOBÝCH INTERVENČNÝCH PROGRAMOV A INDIVIDUÁLNEJ A SKUPINOVEJ PSYCHOTERAPIE.

TERAPIA MUSÍ SMEROVAŤ K LIEČENIU CELEJ SKUPINY A ICH VZŤAHOV K OKOLIU. V PRAXI TO ZNAMENÁ CIELENÉ ZASTAVENIE SEBADEŠTRUKCIE A "OZDRAVENIE" SKUPINY.

CPPPAP HUMENNÉ

**PODĽA KNIŽNÝCH A INTERNETOVÝCH ZDROJOV SPRACOVALA:
MGR. JAROSLAVA MERVOVÁ, PSYCHOLOGIČKA**